

Høring – ny organisering av Det praktisk-teologiske seminar

Presteforeningens høringssvar

Hovedsynspunkt

Kulturdepartementet skisserer kun et alternativ for organiseringen av praktisk-teologisk utdanning etter et tydelig skille mellom staten og Den norske kirke. Høringsnotatet legger fram og argumenterer for en løsning for PTS og en annen løsning for KUN. Forslaget i høringsnotatet framstår som et slags kompromiss mellom hensyn til mange parter og interesser. PF har forståelse for den løsningen som er valgt for PTS, men synes det er noe merkelig at det velges to så vidt forskjellige løsninger for de i dag sammenhørende og kirkelige institusjonene PTS og KUN. Løsningen som er valgt for PTS er den løsningen som best sikrer anliggender vi er opptatt av på vegne av presteskapet. Vi ønsker at det søkes en lignende løsning for KUN, primært i fortsatt faglig fellesskap med PTS.

Sett fra PF er det viktig at det velges en løsning som bidrar til å:

- Bevare profesjonsutdanning med integrasjon mellom de klassiske teologiske disipliner og praktisk teologi
- Bevare relevant grunnutdanning med tilstrekkelig sterkt kirkelig rotfeste
- Bevare bredt sammensatt og høyt kvalifisert praktisk-teologisk fagmiljø ved UiO
- Bevare flere fagmiljø inne praktisk teologi

Utfordringer ved den valgte løsning

PF forstår behovet for å sikre TF ved UiO praktisk-teologisk kompetanse innen universitetets system. Likeledes er det forståelig at ikke KUN på samme måte er naturlig å fullt integrere i TF/UiO hvis institusjonen samtidig skal bevare sin troverdighet som "nord-norsk". Vi mener likevel det burde vært mulig å søke en løsning som samtidig og tydeligere bevarer KUNs tilknytning til academia, holder KUN og PTS sammen, og sikrer fortsatt integrert profesjonsutdanning. Vi er kjent med at en tilknytning til UiO som et mer frittstående senter er en mulighet, selv om tendensen for tida ikke er opprettelse av nye senter, men snarere at sentre legges inn under fakulteter. Vi tror en løsere tilknytning til TF som en felles institusjon fortsatt, bedre enn det høringsnotatet foreslår vil sikre våre hovedanliggender nevnt over, og også sikre KUN som fortsatt både kirkelig og akademisk institusjon.

Dersom løsningen i høringsnotatet velges vil de to institusjonene PTS og KUN møte litt forskjellige utfordringer, og uansett er forutsetningene nevnt over viktige for at løsningen ikke skal svekke praktisk teologisk utdanning og fagmiljø i Norge. Vi kommer nærmere tilbake til disse. De grunnleggende utfordringene for hhv PTS og KUN har sammenheng med at den praktiske teologiens særkjenne er at den både har en kirkelig og en akademisk tilknytning.

For PTS sin del ser vi som den største faren at det blir vanskelig å bevare en tydelig nok kirkelig tilknytning i rammen av et sekulært universitet. Vi har dessuten en viss uro for at det kan bli vanskelig å bevare bredden i fagmiljøet, og at den praktiske teologien til dels slukes opp av fagområder på TF med behov for mer ressurser.

For KUNs del ser vi som den største faren at tilknytningen til akademiske fagmiljøer svekkes, og at de i for sterk grad blir styrt av kirkelige behov. Dersom KUN legges inn i den kirkelige strukturen må de sikres akademisk frihet gjennom stor selvstendighet og organisering med eget styre. Videre må det selvsagt etableres samarbeid med annen institusjon som kan gi studiepoeng for utdanningen KUN tilbyr, både grunn- og videreutdanning.

Vedr. "Bevare profesjonsutdanning med integrasjon mellom de klassiske teologiske disipliner og praktisk teologi":

Vi har forstått det slik at det er vanskelig fra UiOs side å sikre en integrert profesjonsutdanning hvis TF skal samarbeide med en ekstern kirkelig institusjon. Vi vil for ordens skyld påpeke at det er det som skjer i dag, men innser at situasjonen endres når kirken skilles tydelig fra staten. Sikring av fortsatt integrasjon mellom praktisk teologi og teologiens øvrige fagområder er et så sentralt anliggende at vi støtter den løsningen som er valgt for PTS, selv om vi tror det ville vært interessant og viktig for kirken å fortsatt eie et sterkt praktisk-teologisk fagmiljø med høyt akademisk nivå. Vi vil understreke at utdanningsinstitusjonenes ansvar for tilrettelegging av praksis er helt sentralt (jf. departementets bemerkning om behov for rolleavklaring mellom utdanningsinstitusjonene og kirken, s.14 i høringsnotatet) for å få til den nødvendige integrasjon. Praksis er en integrert og nødvendig del av utdanningsopplegget, og det er viktig at det fortsatt er institusjonene som stiller krav til hvordan den gjennomføres av studenter og veiledere.

Vedr. "Bevare relevant grunnutdanning med tilstrekkelig sterkt kirkelig rotfeste":

Slik vi ser det er det nødvendig at de ansatte ved PTS kjenner den kirkelige praksis i Den norske kirke godt, også gjennom egen yrkeserfaring. Vi forstår at et sekulært universitet vanskelig kan stille krav til de ansatte tro og kirketilhørighet, men ser altså egen erfaring som prest som et avgjørende kriterium for ansettelse, sammen med akademisk arbeid på feltet praktisk teologi. Dette er viktig for fagutviklingen, men vil også være et sentralt bidrag til å bevare profesjonsutdanningen kirkelige troverdighet og tilhørighet. Også ansvaret for å legge til rette studentenes praksis (jf. punktet over), og den kirkelige kontakten dette krever fra institusjonen vil være et bidrag til dette.

Vedr.: "Bevare bredt sammensatt og høyt kvalifisert praktisk-teologisk fagmiljø ved UiO"

Vi er vel kjent med at det gjennom de siste 10-15 årene er utviklet et høyt akademisk nivå på den praktiske teologi. Vi ser at dette bidrar til viktige drøftinger av prestenes faglige utfordringer og sikrer videreutdanning som holder høyt nivå. Praktisk teologi består som kjent av flere fag knyttet til den praktiske prestatjeneste. Vi har en viss uro for at endringen i organisering av PTS og KUN kan føre til en avsmalning av feltet, forstått som forsøk på å slå sammen stillinger og fagområder. Det ville være lett å forstå at dette kunne kjennes nødvendig, for eksempel i en endret økonomisk situasjon. Vi mener det er viktig å fastholde behovet for ansatte som arbeider med undervisning og forskning på alle de tradisjonelle praktisk-teologiske fagområdene. En omorganisering må ikke få true det store arbeidet som er lagt ned i utviklingen av den praktiske teologien de siste årene.

Vedr.: Bevare flere fagmiljø inne praktisk teologi

Presteutdanningen i Norge tilbys av flere institusjoner som hver seg har forholdsvis små studentkull. Vi vil likevel framholde hvor viktig det er med flere teologiske, og praktisk-teologiske fagmiljø i Norge.

Vi er ikke tvil om at dette i dag er et sentralt bidrag til bredde i rekrutteringen til presteyrket, og at situasjonen på rekrutteringssiden hadde vært enda mer prekær dersom presteutdanning i Norge bare hadde et faglig åsted. Vi er glad for vårt bredt sammensatte presteskap og ser det som en berikelse for kirken. Vi mener det også har sammenheng med muligheten for å velge studiesteder med forskjellig teologisk profil.

23.06.15

For Presteforeningen

Martin Enstad

leder